

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

JUNIE 2018

**EKONOMIE V1
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 17 bladsye.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1****1.1 MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE**

1.1.1	D ✓✓	endogene		
1.1.2	B ✓✓	ekstrapolasie		
1.1.3	A ✓✓	korttermyn		
1.1.4	D ✓✓	'n gebrek aan toerekeningsvatbaarheid		
1.1.5	C ✓✓	uitvoere en invoere		
1.1.6	C ✓✓	Skaalvoordele van ekonomie		
1.1.7	B ✓✓	Regulering		
1.1.8	A ✓✓	Vry swewende	(8 x 2)	(16)

1.2 PASITEMS

1.2.1	D ✓	Werklike pryse betaal deur verbruikers vir goedere en dienste plus belastings minus subsidies		
1.2.2	E ✓	Veroorsaak deur veranderinge in netto investering deur die regering en besighede		
1.2.3	F ✓	Almal mag dit gebruik of hulle bereid is om daarvoor te betaal of nie		
1.2.4	B ✓	Geld ontvang sonder dat enige produktiewe diens gelewer word		
1.2.5	C ✓	Verdieping van die resessie		
1.2.6	H ✓	Lidlande stem saam om alle tariewe af te skaf		
1.2.7	A ✓	Openbare goedere		
1.2.8	I ✓	Nasionale produk teen konstante pryse	(8 x 1)	(8)

1.3 EENWOORD-BEGRIPE

1.3.1	Reële vloei ✓			
1.3.2	Sakesiklus ✓			
1.3.3	Laffer-kurwe ✓			
1.3.4	Direkte belasting/direk ✓			
1.3.5	Spesiale Trekkingsregte ✓			
1.3.6	Disinvestering ✓		(6 x 1)	(6)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B

Beantwoord TWEE van die drie vrae uit hierdie afdeling.

VRAAG 2

2.1 Beantwoord die volgende vrae.

2.1.1 **Noem TWEE kenmerke van die fiskale beleid.**

- Siklies ✓
- Doelgerig ✓
- Vraag bevooroordeeld ✓

(Enige 2 x 1) (2)

2.1.2 **Hoe kan die appresiasie van die rand uitvoere van goedere en dienste beïnvloed?**

- Daar sal 'n daling in uitvoere wees ✓✓
- Dit maak goedere en dienste duurder ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.) (Enige 1 x 2) (2)

2.2 **DATARESPONS**

2.2.1 **Identifiseer die begrip in bostaande uittreksel.**

Vermenigvuldiger/Vermenigvuldiger-effek ✓ (1)

2.2.2 **Watter persentasie van hul inkomste sal huishoudings bestee?**

70 persent ✓ (1)

2.2.3 **Omskryf die begrip *vermenigvuldiger* kortliks.**

Gebeur wanneer 'n klein toename in besteding lei tot 'n groter toename in inkome. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.) (2)

2.2.4 **Watter impak sal 'n toename in belasting op die vermenigvuldiger hê?**

- Dit beteken minder geld is beskikbaar vir besteding. ✓✓
- Bydraes deur alle sektore in die land. Die verwagting is dat die vermenigvuldiger sal daal en dus sal die totale waarde van die vermenigvuldiger ook daal. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Enige 1 x 2) (2)

2.2.5 Bereken die grootte van die vermenigvuldiger. Toon ALLE berekeninge.

$$= 1/m_{sg} \quad \checkmark$$

OF

$$= 1/1--m_{vg} \quad \checkmark$$

$$= 1/0,2 \quad \checkmark$$

$$= 1/1--0,8 \quad \checkmark$$

$$= 5 \quad \checkmark \checkmark$$

$$= 5 \quad \checkmark \checkmark$$

VERMENIGVULDIGER = 5 $\checkmark \checkmark$ (ken slegs 2 punte toe vir slegs die antwoord gegee.)

(4)

2.3 DATARESPONS

2.3.1 Identifiseer die oorspronklike ewewigspunt op bostaande grafiek.
By punt e \checkmark

(1)

2.3.2 Wat gebeur met die waarde van die Rand wanneer die vraagkurwe skryf van VV na V_1V_1 ?

Depresieer/Afneem/Verminder \checkmark

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(1)

2.3.3 Verduidelik kortliks *swewende-wisselkoersstelsels*.

Is wanneer kragte van aanbod en vraag gebruik word om die wisselkoers in ewewig te hou. $\checkmark \checkmark$

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord)

(1 x 2) (2)

2.3.4 Watter uitwerking het globalisasie op internasionale handel?

- Dit stimuleer internasionale handel $\checkmark \checkmark$
- Lei tot 'n groter verskeidenheid van goedere en dienste tussen lande. $\checkmark \checkmark$

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Enige 1 x 2) (2)

2.3.5 Hoe sal die vraag buitelandse valuta beïnvloed?

Die vraag sal die buitelandse valuta beïnvloed deur:

- Invoer van goedere $\checkmark \checkmark$
- Betalings vir dienste van buitelandse lande $\checkmark \checkmark$
- Toeriste wat geld oorsee spandeer $\checkmark \checkmark$
- Aandele in ander lande te koop $\checkmark \checkmark$

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Enige 2 x 2) (4)

2.4 Bespreek kortliks TWEE argumente ten gunste van privatisering.

- Privatisering lok meer buitelandse investeerders na Suid-Afrika. ✓✓
Kapitaal, vaardighede, tegnologie en buitelandse valuta vloei die land binne ✓✓
- Privatisering verlig die druk op die begroting ✓✓ tekorte op die begroting sal afneem ✓✓
- Bevorder swart ekonomiese bemagtiging. ✓✓ Aandele in openbare maatskappye kan beskikbaar gemaak word aan swart entrepreneurs ✓✓
- Private ondernemings is meer doeltreffend as openbare ondernemings ✓✓
Die winsmotief in die privaatsektor verseker dat ondernemings doeltreffend en teen die laagste moontlike prys funksioneer. ✓✓
- SBOs – is burokratiese, ondoeltreffend, reageer swak op behoeftes van verbruikers, word swak bestuur ✓✓
- Belastingbasis sal verbreed word ✓✓ skep sodoende meer inkome vir regering ✓✓
- Privatisering verseker addisionele fondse (inkome) vir regering ✓✓ dit help hulle om SBOs te behou en te bestuur ✓✓ (Enige 4 x 2) (8)

2.5 Watter uitwerking het die ruilvoet op die saldo van die lopende rekening?

Die ruilvoet vergelyk 'n land se uitvoerpryse met sy invoerpryse d.m.v. indekse. ✓✓

Ruilvoet verswak wanneer:

- Uitvoerpryse daal; lae inkome word uitgeskakel deur dieselfde uitgawes. ✓✓
- Invoerpryse toeneem; welvaart gaan verlore omdat uitgawes op invoere hoër is. ✓✓
- Vir 'n surplus saldo behoort uitvoere aangemoedig te word ✓✓ en invoere moet beperk word. ✓✓

Ruilvoet verbeter wanneer:

- Uitvoerpryse styg; hoër inkome word verdien met dieselfde uitgawes ✓✓
- Invoerpryse afneem; welvaart neem toe omdat uitgawes op invoere laer is. ✓✓
- Daar 'n groter inspuiting in die ekonomie is; saldo op die lopende rekening sal verbeter ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Maks. 8)

(8)

[40]

VRAAG 3**3.1 3.1.1 Noem TWEE vraagredes vir internasionale handel.**

- Grootte van die bevolking ✓
- 'n Toename in rykdom ✓
- Voorkeure en smake ✓
- Bevolking se inkome ✓
- Verskille in verbruikerspatrone ✓ (Enige 2 x 1) (2)

3.1.2 Hoe belangrik is nasionale rekening totale vir die land?

- Bepaal die rykdom van 'n land ✓✓
- Meet die prestasie van die land ✓✓
- Bepaal die bydrae van elke sektor in die land ✓✓ (Enige 1 x 2) (2)

3.2 DATARESPONS**3.2.1 Wat stel die bogenoemde kurwe voor?**

- Phillips-kurwe ✓ (1)

3.2.2 Benoem die punt wat die natuurlike werkloosheidskoers voorstel.

Punt A ✓ (1)

3.2.3 Verduidelik die verhouding tussen inflasie en werkloosheid.

- Daar is 'n inverse/negatiewe/teenoorgestelde verhouding ✓✓
- As die inflasie toeneem sal werkloosheid afneem ✓✓ of as inflasie afneem sal werkloosheid toeneem ✓ (Enige 1 x 2) (2)

3.2.4 Watter maatreëls word deur die regering gebruik om werkloosheid te verminder?

- Verbeterde onderwys ✓✓
- Doeltreffende opleiding ✓✓
- Minder wetlike beperkings op besighede ✓✓
- Minder beperkings op die immigrasie van geskoolde werkers ✓✓ (2)

3.2.5 Watter impak sal 'n styging in handelsbanke se reserwe-vereistes hê op die totale geldvoorraad?

- Die totale geldvoorraad sal afneem ✓✓
- Dit sal 'n negatiewe impak wees ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.) (Enige 2 x 2) (4)

3.3 DATARESPONS

3.3.1 Identifiseer die handelsbeleid waarna in bostaande spotprent verwys word.

Vryhandel ✓

(1)

3.3.2 Gee EEN rede hoekom die beleid voordelig is.

- Dit laat toe dat skaalvoordele van ekonomie gemaksimeer word ✓
- Eenheidskoste daal ✓
- Verbruikers het 'n keuse wat hulle waar in die wêreld wil koop ✓

(Enige 1 x 1)

(1)

3.3.3 Verduidelik kortliks die begrip *handelsliberalisering*.

Verwys na die afskaffing van regeringsinmenging in die vloei van handel aan beide die invoer- en uitvoerkant. ✓✓

(2)

3.3.4 Verduidelik die gevare van storting in 'n land.

- Verlaag pryse tot onder die kosprys ✓✓
 - Oor die langtermyn mag dit plaaslike produsente uit die mark dryf ✓✓
 - Verbruikers mag benadeel word a.g.v. 'n kleiner verskeidenheid keuses ✓✓
 - Uitvoerder vra hoër pryse ✓✓
- (Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Enige 1 x 2)

(2)

3.3.5 Hoekom sal suigeling nywerhede beskerm word?

- Hulle vind dit moeilik om mee te ding met goedgevestigde mededingers. ✓✓
- Hulle trek voordeel uit skaalvoordele van ekonomie ten einde hulle gemiddelde koste te verlaag. ✓✓
- Hulle gemiddelde koste is hoër as dié van hul mededingers ✓✓
- Hulle verlaag dikwels hulle koste deur te leer wat om te doen ✓✓

(4)

3.4 Illustreer in tabelvorm hoe Bruto Binnelandse Produk teen markpryse bereken word d.m.v. die inkomemetode. GEEN SYFERS IS NODIG NIE.

Verbruik deur werkgewers ✓
Netto bedryf surplus ✓
Verbruik van vaste kapitaal ✓
Bruto toegevoegde waarde @ faktorkoste ✓
+Ander belasting op produksie } --Ander subsidies op produksie } ✓
Bruto toegevoegde waarde @ basiese pryse ✓
+ Ander belasting op produkte } -- Ander subsidies op produkte } ✓
Bruto Binnelandse Produk @ markpryse ✓

(8)

3.5 Hoe kan die Suid-Afrikaanse regering openbare sektor mislukking vermy?

- Goedere en dienste behoort in verlangde hoeveelhede en kwaliteit voorsien word ✓✓
- Openbare goedere kan doeltreffend voorsien word as pareto doeltreffendheid bereik kan word. ✓✓
- Vermy burokrasie / minimaliseer rompslomp / reëls en prosedures moet meer vaartbelyn wees om die negatiewe impak van dienslewering te vermy ✓✓
- Vermeerder opleiding, doeltreffende opleiding moet verskaf word vir regeringsbeamptes bv. heropleiding in indiensopleiding. ✓✓
- Verbeter motivering ✓✓
- Elimineer korrupsie. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Maks. 8)

(8)

[40]

VRAAG 4

4.1 4.1.1 Noem enige TWEE voordele van inspuitings.

- Staatsbesteding ✓
- Investerings ✓
- Uitvoere ✓

(Enige 2 x 1)

(2)

4.1.2 Hoe word ad valorem tarief gebruik om invoere te beperk?

- Word gehef as 'n persentasie van die waarde van die item. ✓✓

(1 x 2)

(2)

4.2 DATARESPONS

4.2.1 Identifiseer 'n voorbeeld van 'n leidende ekonomiese aanwyser uit bogenoemde uittreksel.

Advertensies vir werk ✓

(1)

4.2.2 Noem die faktor wat tot 'n daling in die vervaardigingsektor bygedra het.

Minder ure in die vervaardigingsektor gewerk ✓

(1)

4.2.3 Verduidelik kortliks die begrip *saamgestelde aanwyser*.

- Is 'n groepering van verskeie aanwysers, van dieselfde soort, in 'n enkele waarde. ✓✓
- Die enkele syfer vorm die norm van 'n land se ekonomiese prestasie. ✓✓

(Enige 1 x 2)

(2)

4.2.4 **Verduidelik hoe leidende ekonomiese aanwysers in vooruitskatting gebruik word.**

- Leidende ekonomiese aanwysers verander voordat die ekonomie verander, dit gee 'n waarskuwing van wat verwag kan word in die toekoms. ✓✓
- Dit lei die ekonomie en dui verandering aan voordat dit plaasvind ✓✓
- Dit bereik 'n piek/trog 'n paar maande voor die sakesiklus die piek/trog bereik. ✓✓
- Voorbeelde: aandeelpryse, totale aantal nuwe motors verkoop, ens. ✓ (Enige 1 x 2) (2)

4.2.5 **Hoe kan die regering fiskale beleid aanwend om die ekonomie te stimuleer?**

- Verhoog staatsbesteding (G) ✓ met geleende geld (begrotingstekort) ✓ / Totale besteding en vraag sal toeneem en werkverskaffing behoort toe te neem ✓
- Daling in belasting ✓ verbruikers en produsente het 'n groter gedeelte van hulle inkome beskikbaar om op goedere en dienste te spandeer ✓ of te investeer ✓ / totale besteding neem toe ✓ en werkskepping verhoog ✓
- Gelyktydige verhoging van staatsbesteding en daling in belasting ✓✓ sal 'n sterk uitwerking hê op toenemende staatsbesteding ✓ en verbruikers en produsente sal meer hê om te spandeer ✓ of om te investeer ✓ aansienlike toename in vraag ✓ en werkskepping verhoog ✓ (Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.) (Enige 2 x 2) (4)

4.3 **DATARESPONS**

4.3.1 **Wat word voorgestel in bostaande spotprent?**

- Regeringsbesteding/Staatsbesteding ✓ (1)

4.3.2 **Identifiseer die mense wat die meeste geraak word a.g.v. 'n toename in owerheidsbesteding.**

- Belastingbetalers ✓ (1)

4.3.3 **Gee enige rede hoekom die regering belastings hef.**

- Om meer inkome te skep ✓✓
- Raak betrokke by internasionale handel ✓✓ (Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord) (Enige 1 x 2) (2)

4.3.4 **Verduidelik kortliks hoe mense voordeel uit belastings trek.**

- Verskaffing van sosiale dienste, bv. toelaes en pensioene ✓✓
- Bou van huise vir die armes ✓✓
- Infrastruktuur van die land ✓✓ bv. fisiese ✓ of sosiale infrastruktuur ✓ (Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord) (Enige 1 x 2) (2)

4.3.5 Hoe verskil gemeenskapgoedere van kollektiewe goedere?

- **Gemeenskapgoedere**

- Enige iemand kan dit gebruik of hulle bereid is om daarvoor te betaal of nie ✓✓ bv. polisiestasies ✓
- Goedere is nie-mededingend en nie-uitsluitbaar, wat beteken dat die privaat sektor nie bereid is om dit te verskaf nie ✓✓

- **Kollektiewe goedere**

- Goedere aan die gemeenskap as 'n geheel voorsien ✓✓ bv. parke en openbare fasiliteite. ✓
- Voorsiening van hierdie goedere lei tot die rugryer probleem ✓✓
- Goedere wat spesifiek daaraan geken word dat dit moontlik is om rugryers uit te skakel d.m.v. fooie of tolgelde. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord)

(Enige 2 x 2) (4)

4.4. Verduidelik *direkte en portfolio investering* in die finansiële rekening.

- **Direkte investering**

- Verwys na investering in eiendom (vaste eiendom) ✓✓
- Verkryging van 'n betekenisvolle aandeel of beheer oor sodanige besigheid ✓✓
- bv. VSA se oorname van die plaaslike kettinggroep, Massmart, was 'n buitelandse direkte investering. ✓ (Enige 2 x 2)

- **Portfolio investering**

- Verwys na die koop van finansiële bates soos aandele in maatskappy op die effektebeurs van 'n ander land. ✓✓
- Hierdie investering is hoogs likied en hulle vloei kan enige tyd omgekeer word. ✓✓
- Portfolio investering geld staan ook as warm geld bekend. ✓✓

(Enige 2 x 2) (8)

4.5 Waarom word staatsbeheerde ondernemings (SBOs) as 'n probleem vir openbare sektor voorsiening beskou?

- Die koste vir onderhoud en bestuur van SBOs is baie hoog. ✓✓
- Hierdie koste lei tot hoër belastinge en groter openbare skuld. ✓✓
- Privaat ondernemings is meer kostedoeltreffend as openbare ondernemings. ✓✓
- SBOs word beskou as burokratiese, ondoeltreffend en het nie op verbruiker behoeftes gereageer nie. ✓✓
- SBOs werk nie volgens die winsmotief nie – hulle lei soms groot verliese, wat deur belastinggeld befonds moet word. ✓✓
- SBOs word gesien as die besliste oorsaak van groot werkloosheid en 'n tekort aan befondsing vir ander ontwikkelinge. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.)

(Maks. 8) (8)

[40]

TOTAAL AFDELING B: 80

VRAAG 5: MAKRO-EKONOMIE

Die nuwe ekonomiese paradigma is gesetel in die vraag-en-aanbodkant beleide om die ekonomie te beïnvloed.

- **Bespreek in detail die gebruik van monetêre en fiskale beleid om die aanbod te beïnvloed ten einde die sakesiklusse glad te stryk.** (26)
- **Verduidelik die uitwerking van die vraagkant en aanbodkant beleide deur 'n grafiek te gebruik. (totale vraag en totale aanbod)** (10)

INLEIDING

- Volgens die Nuwe Ekonomiese Paradigma is dit moontlik om uitset te verhoog oor uitgebreide tydspannes sonder om ingeperk te word deur aanbod beperkinge en inflasionele druk. ✓✓
- Gladstryking van die sakesiklus is wanneer beleid aangewend word om dramatiese pieke en trêe te verhoed. ✓✓
- Aaneenlopende periodes van stygende en dalende ekonomiese aktiwiteite. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike inleiding.) (Maks. 2) (2)

INHOUD

HOOFGEDEELTE

Monetêre beleid:

Wanneer die vlak van ekonomiese aktiwiteit verander, kan die SARB uitbreidende of inkrimpende maatreëls toepas ten einde die skommeling van ekonomiese aktiwiteite te verminder.

Monetêre beleid is meer doeltreffend wanneer 'n oorverhitte ekonomie met stygende inflasie ingeperk moet word.

- 'n Uitbreidende monetêre beleid word geïmplementeer wanneer die ekonomie in resessie is, ten einde ekonomiese aktiwiteite te stimuleer. ✓✓
- Rentekoerse kan verlaag word ten einde besteding aan te moedig. ✓✓
- Inflasie kan beveg word deur geldvoorraad te verlaag asook beskikbaarheid van krediet. ✓✓
- Om vraag te beperk by die piek, kan die regering die geldvoorraad verlaag deur rentekoerse te verhoog. ✓✓
- Verkoop van regering sekuriteite en effekte en verlaging van geldvoorraad in sirkulasie. ✓✓
- Verhoog die kontantreserwe vereistes om geldskepping aktiwiteite deur banke te stimuleer. ✓✓
- Oorreed banke om lenings te verminder en om die wisselkoers te devalueer. ✓✓

Fiskale beleid:

Wanneer die vlak van ekonomiese aktiwiteit verander, kan die minister van Finansies uitbreidende of inkrimpende maatreëls aanwend ten einde die skommeling van ekonomiese aktiwiteite te verminder. ✓✓

- 'n Uitbreidende fiskale beleid word geïmplementeer wanneer die ekonomie in resessie is, ten einde ekonomiese aktiwiteite te stimuleer. ✓✓
- 'n Styging in staatsbesteding sal die totale vraag laat toeneem. ✓✓
- Dit sal lei tot hoër inkome en hoër besteding. ✓✓
- 'n Styging in staatsbesteding dien as 'n inspuiting in die ekonomie as produksie wil toeneem, meer produksiefaktore sal aangewend word. ✓✓
- Belasting kan verlaag word, wat sal lei tot 'n toename in besteebare inkome. ✓✓
- Dit dien as 'n inspuiting in die ekonomie en uiteindelik sal totale vraag verhoog. ✓✓
- Wanneer die ekonomie té vinnig groei, kan die regering sy besteding verlaag en belastings verhoog. ✓✓
- Dit sal lei tot 'n afname in totale vraag, wat produksie sal verlaag as minder goedere en dienste vervaardig word, as wat benodig word. ✓✓

Aanbodkant beleide – regerings kan dinge in die ekonomie op so 'n manier reël dat dit saamwerk met verandering in vraag.

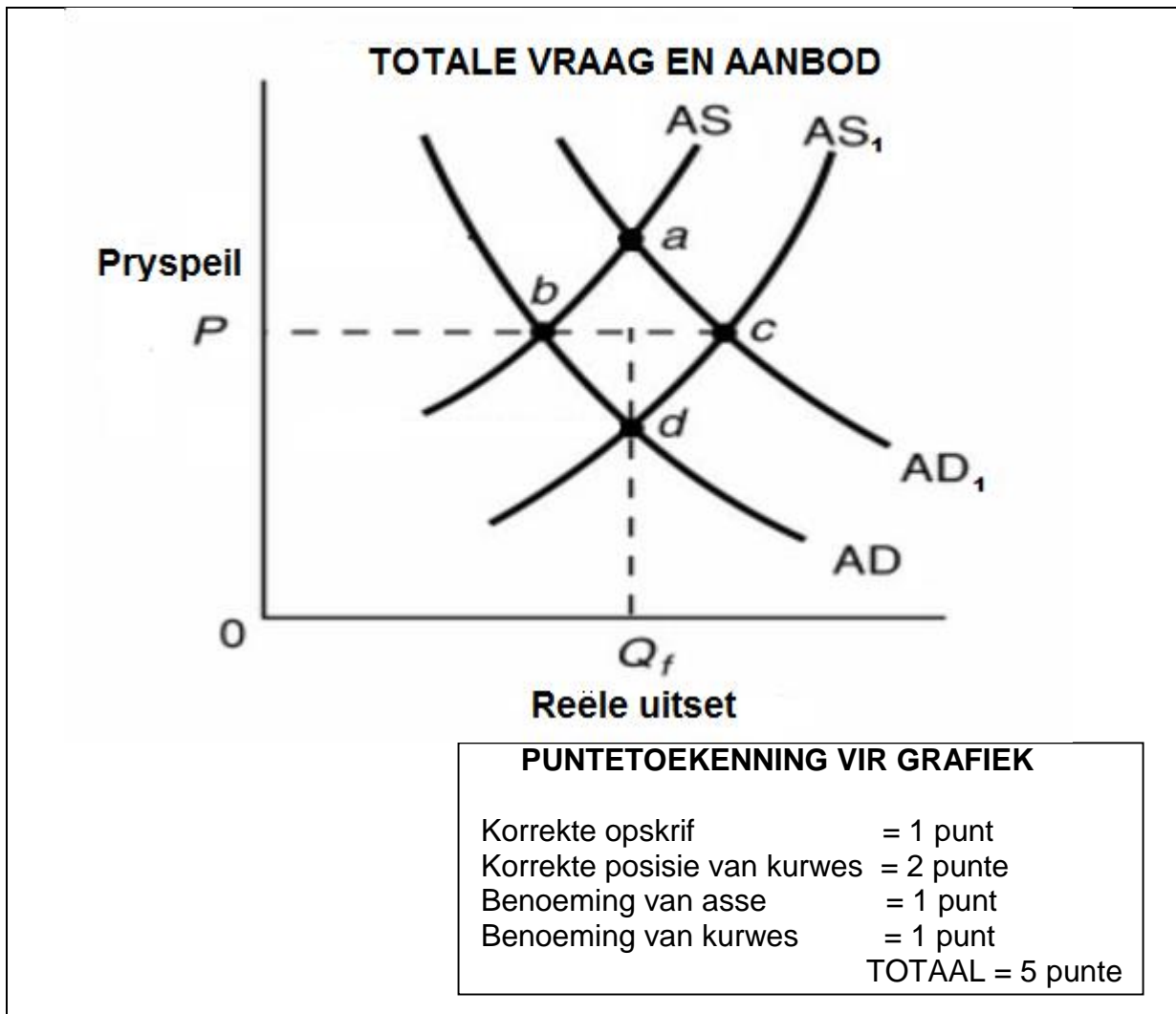
- **Verlaging in koste** ✓
 - Groter aanbod van uitsette teen enige gegewe prysvlak ✓✓ en uitset verhoog met stabiele pryse ✓✓
- **Regering maatreëls wat kostes kan verlaag** ✓
 - Infrastrukturele dienste soos kommunikasie, vervoer en energiekoste. ✓✓
 - Administratiewe kostes soos inspeksies en regulasies dra by tot totale kostes ✓✓
 - Kontantaansporings soos bv. subsidies ✓✓ en betaling aan uitvoerders ✓✓
- **Maatreëls om doeltreffendheid van insette te verbeter** ✓
 - Belastingkoerse – hoër koerse van persoonlike belasting dien nie as aansporings nie. ✓✓ word gewoonlik bereik met aansporingstelsels en maatreëls soos belastingkoerse ✓✓
 - Kapitaalverbruik, menslike hulpbronne ontwikkeling en gratis advies-dienste ✓✓
- **Verbeter doeltreffendheid van markte** ✓
 - Maatreëls om doeltreffendheid te verbeter sluit deregulasie, mededinging en gelykmaking van die ekonomiese speelveld ✓✓

(Maks. 26 punte)

(Slegs noem maks. 4 punte)

ADDISIONELE GEDEELTE

Verduidelik die uitwerking van die vraagkant en aanbodkant beleide deur 'n grafiek te gebruik (totale vraag en totale aanbod).

VERDUIDELIKING

- Bostaande grafiek toon die totale aanbod en vraag wat in ewewig is by punt b ✓✓
- As totale vraag gestimuleer word, skuif dit na AD_1 en as totale aanbod reageer skuif dit na AS_1 , ✓✓ 'n groter uitset is moontlik sonder enige stygings. ✓✓
- Aanbod is vas oor die korttermyn, ✓✓ as totale vraag styg en totale aanbod nie reageer nie. Die snypunt is by F. ✓✓
- Reële produksie neem toe, maar so ook pryse. ✓✓
- Die oplossing is om toestande te skep wat verseker dat aanbod meer buigbaar is. ✓✓
- Dit word gedoen deur die gebruik van aanbodkant maatreëls. ✓✓ (Maks. 5 punte) (10)

SLOT

- Monetêre en fiskale instrumente moet deur beleidmakers gebruik word om 'n onstabiele ekonomie te voorkom. ✓✓
- Skommeling moet gemonitor word deur beskikbare aanwysers. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike slot.) (Maks. 2) [40]

VRAAG 6: MAKRO-EKONOMIE

Suid-Afrika se internasionale handelsbeleid bestaan uit uitvoerbevordering en invoervervanging.

- Bespreek uitvoerbevordering as deel van Suid-Afrika se internasionale handelsbeleid, onder die volgende opskrifte:
- Metodes (8)
- Redes (8)
- Nadele (10) (26 punte)
- Hoe kan lande leen en uitleen gebruik om die tekorte en surplusse op hul betalingsbalans reg te stel? (10 punte)

[40]

INLEIDING

- Aansporings of meganismes om plaaslike vervaardigers aan te moedig om die uitvoer van hulle goedere en dienste aan die buiteland te verhoog. ✓✓
(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike inleiding.) (Maks. 2) (2)

INHOUD**HOOFGEDEELTE****Metodes van uitvoerbevordering**

1. • **Aansporings.** ✓
 - Die regering verskaf inligting oor uitvoermarkte ten einde uitvoere te stimuleer. ✓✓
 - Navorsing oor nuwe markte, uitvoerkrediet, ens. ✓✓
- **Subsidies** ✓ – dit sluit direkte en indirekte subsidies in ✓✓
 - Direkte subsidies: Kontantbetalings aan uitvoerders ✓✓
 - Indirekte subsidies: Terugbetalings op invoertariewe en algemene belastingrabatte ✓✓
- **Handelsneutraliteit:** ✓
 - Subsidies gelykstaande aan invoerbelasting word betaal ✓✓
 - Neutraliteit kan verkry word deur handelsliberalisering ✓✓ (Maks. 8)

2. Redes vir uitvoerbevoordoring:

- Uitvoermarkte is baie groter as plaaslike markte. ✓✓
- Pryse sal verlaag word ✓✓
- Die land behaal beduidende uitvoer geleide ekonomiese groei ✓✓
- Dit lei tot laer pryse ✓✓
- Groter produksie-eenhede sal lei tot skep van meer werksgeleenthede ✓✓

(Maks. 8)

Nadele van uitvoerbevoordoring

- Die reële koste van produksie is verskuil ✓
 - Die produk mag nooit in staat wees om in die ope mark mee te ding nie ✓✓
 - Dit verlaag die totale koste deur subsidies en aansporings ✓✓
 - Die reële produksiekoste word verskuil deur die subsidies. ✓✓
- Verhoogde tariewe en kwotas ✓
 - Magtige oorsese maatskappye kan bekostig om soortgelyke produkte te verskaf teen laer pryse. ✓✓
 - Oorsese lande mag tariewe en kwotas inbring wanneer soortgelyke goedere plaaslike verkoop word, laer as die produksiekoste. ✓✓
 - In vergelyke met hulle produksie, mag die gesubsidieerde onderneming se plaaslike mark so klein wees dat dit die besighede wat subsidies ontvang, kan vernietig. ✓✓
- Gebrek aan mededinging ✓
 - Totale potensiële handel word verlaag met subsidies eerder as sonder subsidies ✓✓
 - Aansporings en subsidies verlaag pryse en dwing mededingers, wie moontlik volhoubare en winsgewende besighede kon skep, uit die mark ✓✓
 - Beskerming is dus nodig om te verhoed dat plaaslike loonvlakke daal of voorkom selfs dat plaaslike besighede sluit a.g.v. nie-winsgewendheid. ✓✓
- Beskerming van arbeidsintensiewe nywerhede ✓
 - Uitvoerbevoordoring lei tot die beskerming van arbeidsintensiewe nywerhede deur ontwikkelde lande ✓✓
 - Ontwikkelde lande handhaaf hoë vlakke van doeltreffende beskerming vir hulle nywerhede wat arbeidsintensiewe produkte produseer waarin ontwikkelende lande 'n vergelykende voordeel kan behaal ✓✓

Maks. 10

(Noem van feite maks. 7 punte)

ADDISIONELE GEDEELTE**Hoe kan lande leen en uitleen gebruik om die tekorte en surplusse op hul betalingsbalans reg te stel?**

Lande kan leen en uitleen gebruik wanneer:

- Daardie lande met surplusse leen geld aan lande met tekorte ✓✓
- Lande met tekorte leen dikwels ✓✓
- Dit is hoekom sommige ontwikkelende lande so baie buitelandse skuld het ✓✓
- In die geval van 'n fundamentele onewewigtigheid, mag lidlande by die Internasionale Monetêre Fonds (IMF) leen ✓✓
- Leen is egter nie 'n langtermyn oplossing vir fundamentele betalingsbalans onewewigtigheid nie. ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike antwoord.) (Maks. 10)

SLOT

Internasionaal, het oop ekonomieë met 'n uitvoerbasis baie beter ekonomiese groei as geslote ekonomieë ✓✓

(Aanvaar enige ander korrekte en toepaslike slot.) (Maks. 2) (40)

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL: 150